23. Які грыб называецца ў народзе каралём грыбоў?

А) вясёлка; **Б)** падасінавік; **В)** апенька; **Г)** баравік; **Д)** мухамор.

24. Укажыце, дзе правільна пазначаны марфемы ў слове пагалоска:

А) пагалоска; **Б)** пагалоска; **В)** пагалоска;

Г) пагалоска; **Д)** пагалоска.

25. Што робіць маляр?

А) з цэглы будуе дом; **Б)** фарбуе сцены, падлогу, дзверы;
В) малюе карціны; **Г)** размалёўвае пад'езды;
Д) марыць.

26. Пра якую жывёлу кажуць, што яна мае хвост, як у рыбы, а заднія лапы, як у качкі?

А) бабёр; **Б)** тхор; **В)** барсук; **Г)** мядзведзь; **Д)** заяц.

27. Вызначце, у якіх словазлучэннях дапушчана памылка:

1) даччыно паліто; 2) мішаў сшытак; 3) вавёрчына знаходка;
4) Васеў верш; 5) Коласавы словы; 6) Братаў успамін.

А) 1, 3; **Б)** 2, 4; **В)** 4, 6; **Г)** 1, 4; **Д)** 2, 6.

28. Якія ягады маюць чырвона-чорны з бурштынавым бляскам колер і салодка-гаркавы смак?

А) суніцы; **Б)** брусніцы; **В)** чарніцы; **Г)** маліны; **Д)** ажыны.

29. Які раздзел мовазнаўства вывучае фанемы ?

А) фанетыка; **Б)** фаналогія; **В)** фразеалогія;
Г) арфаграфія; **Д)** тэрміналогія.

30. Хто стварыў самую першую граматыку на царкоўнаславянскай і беларускай мовах ?

А) Францыск Скарына; **Б)** Лаўрэнцій Зізаній; **В)** Мікола Гусоўскі;
Г) Іван Фёдараў; **Д)** Мілецій Сматрыцкі.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3, РЗШ АПА («Буслік»).
тэл. (017) 232 80 31, 239 91 72; e-mail: kenguru_belarus@mail.ru
http://bak.academy.edu.by

Конкурс па беларускай мове
"БУСЛІК-2005"

Чацвер, 20 студзеня 2005 года

Заданне для вучняў 4-5 класаў

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання; складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна адказалі на пытанне;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку.

---

1. Якая літара ў беларускай мове не мае гука?

А) ў; **Б)** й; **В)** ф; **Г)** ь; **Д)** і.

2. Падлічыце, колькі ўсіх галосных літар у дадзеных словах:

1) *хлеб*; 2) *колас*; 3) *неба*; 4) *сонца*; 5) *вада*; 6) *вецер*.

А) 8; **Б)** 12; **В)** 9; **Г)** 11; **Д)** 10.

3. У якіх словах зычныя толькі зацвярдзелыя?

1) *шэры*; 2) *Шура*; 3) *Саша*; 4) *Жора*; 5) *ружа*; 6) *Рома*.

А) 1, 3, 5, 6; **Б)** 1, 2, 4, 5; **В)** 2, 4, 5, 6; **Г)** 2, 3, 4, 5; **Д)** 1, 2, 4, 6.

4. У якіх словах прыстаўка заканчваецца на літару ***с***?

1) *ра…казаць*; 2) *ра…мова*; 3) *ра…губіцца*;
4) *ра…шпіліць*; 5) *ра…чыніць*; 6) *ра…гневацца*.

А) 1, 2, 4; **Б)** 2, 4, 5; **В)** 3, 5, 6; **Г)** 2, 3, 6; **Д)** 1, 3, 5.

5. Якія словы маюць аднолькавую колькасць літар?

1) *поспех*; 2) *быць*; 3) *з'есці*; 4) *дзед*; 5) *адзінокі*; 6) *сям'я*.

А) 1, 3, 4; **Б)** 1, 3, 5; **В)** 2, 4, 5; **Г)** 2, 4, 6; **Д)** 3, 4, 6.

6. У якіх словах трэба пісаць літару ***ў*** ?

1) *жа..рук*; 2) *не..забаве*; 3) *кло..н*;
4) *па..за*; 5) *рады..с*; 6) *а..дыторыя*.

А) 1, 2, 5; **Б)** 2, 4, 6; **В)** 3, 5, 6; **Г)** 1, 2, 4; **Д)** 1, 3, 6.

7. У якім з рэбусаў зашыфравана назва кветкі?

А)

Б)

В)

Г)

Д) 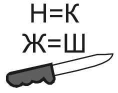

.

8. Колькі разоў сустракаецца спалучэнне літар ***зуб*** у скорагаворцы "*зубраня зубрыла азбуку, зубрыла, зубрыла і вызубрыла*"?

А) няма такога слова; **Б)** 3; **В)** 5; **Г)** 4; **Д)** 6.

9. Певень кукарэкае, кот мяўкае, бусел клякоча. А як падае голас сава?

А) кугакае; **Б)** кігікае; **В)** кракае; **Г)** стракоча; **Д)** шчабеча.

10. Пра якую птушку гаворыцца ў вершаваных радках М. Арочкі?

Глядзіць яна з бярозачкі,
на крылах – дзве палосачкі,
галоўка з сіняй шапачкай
і дзюбу чысціць лапачкай.

А) аўсянка; **Б)** берасцянка; **В)** чаротаўка; **Г)** сарока; **Д)** сініца.

11. Вызначце, у якіх словазлучэннях галоўным словам з'яўляецца назоўнік:

1) *ведаў адказы;* 2) *імкненне да ведаў;* 3) *добры настрой;*
4) *некуды збег;* 5) *драўлянае біла;* 6) *моцна біла.*

А) 2, 3, 5; **Б)** 1, 2, 4; **В)** 2, 4, 5; **Г)** 1, 3, 5; **Д)** 2, 3, 4.

12. Што беларусы называюць другім хлебам?

А) гамбургер; **Б)** батон; **В)** бульбу; **Г)** пячэнне; **Д)** абаранкі.

13. Сымонка вельмі хацеў ведаць, які падарунак падрыхтавала Аленка. Дзяўчынка зашыфравала назву ў сказе: "*Калі не ідуць госці абутыя*". Дапамажыце Сымонку даведацца, што яго чакае дома:

А) боты; **Б)** шкарпэткі; **В)** кніга; **Г)** альбом; **Д)** канструктар.

14. Закончыце прыказку "*будзе і на крапіву ...*"

А) ураджай; **Б)** насенне; **В)** мошак; **Г)** мароз; **Д)** продаж.

15. У якіх словах спалучэнне літар ***дз*** і ***дж*** абазначае два гукі?

1) дзядзя; 2) падзівіцца; 3) падземны;
4) подзвіг; 5) аджыць; 6) адзенне.

А) 1, 5; **Б)** 2, 6; **В)** 3, 5; **Г)** 2, 4; **Д)** 4, 6.

16. У якіх словазлучэннях парушаны марфалагічныя нормы беларускай мовы?

1) гарачая кава; 2) моцная боль; 3) вялікі гусь;
4) спелы яблык; 5) смачны пюрэ; 6) новы фільм.

А) 1, 2, 5; **Б)** 1, 3, 4; **В)** 2, 3, 5; **Г)** 2, 4, 5; **Д)** 3, 4, 5.

17. Колькі антанімічных пар ужыта ў прыказцы "*есці хлеб траякі: чорны, белы і ніякі*" ?

А) няма пар; **Б)** 1; **В)** 2; **Г)** 3; **Д)** 4.

18. Дадзены словы:

1) міля; 2) барэль; 3) метр; 4) літр; 5) сажань.

Якія з іх абазначаюць меру ёмкасці?

А) 1, 2; **Б)** 3, 4; **В)** 4, 5; **Г)** 2, 4; **Д)** 3, 5.

19. Што робіць чалавек, які карыстаецца прасам?

А) танцуе; **Б)** плача; **В)** прасуе; **Г)** гандлюе; **Д)** малюе.

20. Вызначце правільны парадак размяшчэння слоў у крыжаванцы. Пры паспяховым выкананні ў выдзеленым вертыкальным радку прачытаеце псеўданім беларускага паэта Канстанціна Міхайлавіча Міцкевіча.

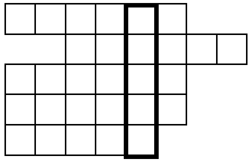

1) Броўка; 2) Верас; 3) Зуёнак; 4) Купала; 5) Лялько.

А) 4, 3, 2, 5, 1; **Б)** 2, 5, 1, 4, 3; **В)** 5, 1, 4, 3, 2;
Г) 3, 1, 4, 5, 2; **Д)** 2, 5, 4, 1, 3.

21. Якія галосныя літары неабходна ўставіць замест кропак у слове *н..п..рст..к*? Гэта назва абазначае металічны каўпачок, які надзяваецца на палец пры шыцці для засцярогі ад уколу.

А) а, а, а; **Б)** а, э, а; **В)** а, ё, а; **Г)** а, о, а; **Д)** е, э, э.

22. Колькі памылак дапушчана ў сказе?

Снех рыпіць і асідае пат цяшкімі крокамі.

А) няма памылак; **Б)** 2; **В)** 4; **Г)** 3; **Д)** 5.